

AC

IN THE SUPREME COURT OF SOUTH AFRICA
(TRANSVAAL PROVINCIAL DIVISION)

CASE NUMBER: CC. 431/77.

PRETORIA,
23rd FEBRUARY, 1978.

THE STATE VERSUS:

MOSIMA GABRIEL SEXWALE AND
ELEVEN OTHERS.

VOLUME 36

(Pages 1674 - 1744).

HOF HERVAT OP DIE 23e FEBRUARIE 1978.

PETRUS JOHANNES DU PREEZ v.o.e.

ONDERVRAGING DEUR MNR. VAN PITTIUS: U is 'n luitenant in die Suid-Afrikaanse Polisie verbonde aan die Veiligheidstak, Preterria, is dit korrek? --- Dit is korrek.

Wat is u hoedanigheid daar, luitenant? --- Ek is werksaam as 'n ondersoeker van betwiste dokumente en handskrif.

Kan u voortgaan en uself verder identifiseer? --- Ek kan net meld dat ek gee getuienis in die hoër en laer howe van die Republiek van Suid-Afrika en die aangrensende gebiede vir(10 die afgelope 22 jaar op hierdie spesifieke gebied.

As u sê op hierdie spesifieke gebied, verwys u nou na die ondersoek van bewtiste dokumente, ens., waarvan u melding gemaak het? --- Dit is korrek.

Nou luitenant, dan toon ek aan u BEWYSSTUK 62. Ek verwys na die brief, daar is 'n brief, U Edele - My Lord, I can just mention that we are going to get admission as to this letter, it has not been dealt with and ... (Court intervenes).

BY THE COURT: Let me just have a look at the letter. Amandla.

MNR. VAN PITTIUS: Ek verwys na die brief, deel van Bewys- (20) stuk 62, waar dit begin met "Dear Comrade", en eindig met "Amandla Matla". Kan u dan net daarna kyk, u het dit voor u? --- Dit is korrek. Die brief het ek ontvang van luitenant Calitz.

Kan u maar voortgaan, toe u die brief ontvang het wat het u gedoen? --- Ek het die handskrif op die brief ondersoek en ek het dit vergelyk met monster handskrif wat aan my oorhandig was deur kolonel Booysen op die 23e Junie 1977.

23 Junie 1977? --- Ja. Nadat ek die monsterskrif ondersoek het, het ek vasgestel dat die verskillende monsterskrif (1) stukke, briewe, deur een en dieselfde persoon geskryf is, naamlik /...

naamlik 'n persoon met die naam van John Nkadimeng. Verdere vergelykings wat ek getref het het ek vasgestel dat die dieselfde skrywer van die monsterskrif, ook verantwoordelik is vir die handskrif soos dit voorkom op Bewysstuk 62.

U verwys nou na die brief "Deur Comrade", daardie dokument? --- Dit is korrek.

Nou toe u daardie brief gekry het, en u sê u het toe monsterskrif gekry van kolonel Booysen, het u op daardie stadium dit nodig gehad, daardie monsterskrif, of was u in besit van enige ander skrif? --- U Edele, ek het verskeie (10) ander dokumente in my besit wat ek deur die jare ek sal sê bymekaar gemaak het, en deur my ondersoek en navorsing het ek op handskrif afgekome as dié van John Nkadimeng, en daardeur het ek 'n verdere versoek gerig aan kolonel Booysen om vir my monsterhandskrif te kry wat in die teenwoordigheid van 'n persoon geskryf is, sodat ek met sekerheid kan weet dat dit wel sy handskrif is. En op daardie wyse het ek toe in besit gekom van die betrokke bewysstukke voor die hof.

Voor u daardie monsterskrif gekry het van kolonel Booysen, het u enige vergelykings gemaak met die skrif wat u van die (20) dokumente wat u van die persoon John Nkadimeng gehad het, en dit vergelyk met Bewysstuk 62? --- Dit is korrek.

Toe u dit op daardie stadium vergelyk het, voor u die monsterskrif van kolonel Booysen ontvang het, het u tot enige bevinding geraak op daardie stadium ten opsigte van die twee dokumente? --- Ja, ek was reeds tevrede gewees dat dit die handskrif van John Nkadimeng is, U Edele.

Nou dan toon ek aan u BEWYSSTUK 78 ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Mnr. Gey van Pittius, ons sal seker nog later hoor waar Bewysstuk 62 vandaan kom? (30)

MNR. VAN PITTIUS: Ja, U Edele, dit is wat ek gesê het, ons

kry erkennings daaroor.

Ek toon aan u BEWYSSTUK 78, kan u net daarna kyk. Dit is 'n aantal dokumente. Herken u daardie dokumente? --- Ja, dit is die vyf briewe wat ek van kolonel Booyen ontvang het.

Dié wat u na verwys het as monsterskrif? --- Dit is korrek, U Edele.

Nou kan u net sê wat die datums is van daardie briewe wat daarop verskyn? U het nou die oorspronklikes daar? --- Ja. 28.3.72, 4.2.71, 15.4.75, 4.6.73, 15.2.74 en 13.8.73. Ek moet net meld dat 13.8.73 'n deurslag is, 'n afskrif is (10 van 'n brief.

DEUR DIE HOF: Maar dit was nog skrif, dit was handskrif? --- Dit is reg.

MNR. VAN PITTIUS: Het u op enige stadium daardie briewe onderling vergelyk of enigiets van die aard, die Bewysstuk 76? --- Dit is korrek.

En wat het u vasgestel? --- Dat dit wel deur dieselfde persoon geskryf is.

DEUR DIE HOF: U meen die ses deur dieselfde persoon geskryf is wat Bewysstuk 62 geskryf het? --- Eers net dat die ses (20 briewe deur een en dieselfde persoon geskryf is.

MNR. VAN PITTIUS: Die briewe is nou Bewysstuk 78 wat u nou na verwys het? --- Dit is korrek.

En dan wat het u verder gevind? --- Verder het ek toe vasgestel dat die persoon wat hierdie briewe geskryf het, Bewysstuk 78, ook die skrywer is van die handskrif soos dit voorkom op Bewysstuk 62, "Dear Comrades".

Kan u miskien sê hoeveel merke van ooreenstemming het u aangetref indien moontlik? --- Ek het uitgemerk negentien punte van ooreenstemming met nog 'n paar addisionele punte (30 ... (vliegtuig raas).

DEUR DIE HOF: Luitenant, u het nou kompetisie van die vliegtuie, laat ons maar vir hulle voorkeur gee, dat hulle eers wegkom voordat ons - anders kan ons nie hoor nie. U sê u het negentien punte van ooreenkoms gevind? --- Ja, ek het negentien punte van ooreenstemming aangetoon, U Edele.

MNR. VAN PITTIUS: Wat is die eienskappe en die aard van hierdie ooreenstemming? --- Dit kom maar net in kort daarop neer dat die konstruksie en die vorm van die letters dieselfde is, dat die helling van die skrif in beide groepe van geskifte voorkom, asook die basiese lynformasie, die aanvang (10) en eindstrepe asook die grootte verhouding van die letters van die onderskeie geskifte.

DEUR DIE HOF: En is daar soort van reëls oor hoeveel punte van ooreenkoms daar moet wees voor 'n mens seker kan wees? --- Nee, daar is nie 'n vasgestelde reël neergelê nie.

MNR. VAN PITTIUS: Wat sou u, om aan te sluit by wat Sy Edele nou aan u gevra het, wat sou u indien u dit gewoonlik - betwiste dokumente ondersoek, gewoonlik beskou as die minimum hoeveelheid eienskappe voor u by uself seker is dat dit die persoon is wat dit skryf? --- Dit hang af van geval tot (20) geval, die hoeveelheid skrif wat 'n persoon tot jou beskikking het of gestel het, byvoorbeeld in 'n handtekening, byvoorbeeld 'n kort naam kan jy miskien op die maksimum sê vyf ooreenstemmende punte kry. Hoe meer skrif jy het hoe meer ander punte kan jy vasstel, so dit is moeilik om 'n minimum hoeveelheid definitief neer te lê U Edele.

Wil u u nie uitspreek ten opsigte van hoeveel u as voldoende beskou het ten opsigte van die brief Bewysstuk 62 nie, deel van Bewysstuk 62 nie? --- U Edele, as u al die kenmerke in oënskou neem oor ooreenstemmende eienskappe wat daar wel (30) is, asook die normale variasies wat voorkom in beide groepe geskifte, /...

geskifte, asook sekere verskille wat wel voorkom, wat jy nie net tussen Bewysstuk 62 en 78 kry nie, maar wat jy ook in die briewe van Bewysstuk 78 kry, dan is die hoeveelheid wat ek hier aantoon vir my voldoende om te sê dat dit is wel deur een en dieselfde persoon geskryf.

Luitenant, die persoon John Nkadimeng wat u gesê het u die briewe van gehad het aanvanklik, die dokumente, en wat u ook sê wat u na u ondersoek bevindhet Bewysstuk 62 geskryf het, het u die persoon enigsins geken miskien? --- Ek het die persoon nie geken nie, al wat ek van die persoon weet (10) is dat ek het van hom handskrif gehad waar hy betrokke was in 'n vorige saak.

Ek weet nie of u miskien vir die gerief van die hof - u het by die vorige verhoor het u afskrifte gehad van die dokumente. Kan u dit moontlik aan die hof oorhandig? --- Ek kan wel die monsters wat ek in 'n vorige saak gebruik het inhandig, ek het nie meer die oorspronklikes daarvan beskikbaar nie, en dan het ek ook van die bewysstuk wat ek destyds ingehandig het afdrucke gemaak. Wat ek wel hier inhandig is net ten opsigte van die handtekeninge en nie (20) van ander geskifte nie.

Luitenant, ek wil net hê - ek weet nie of ons mekaar misverstaan nie, as ek praat van die vorige saak praat ek van hierdie selfde saak voor die vorige regsbank. Praat u van die vorige saak waarin u getuig het voor 'n ander ... (tussenbei).. --- Jammer, U Edele, ek praat nou dan van heeltemal 'n vorige saak, nie die huidige saak nie.

DEUR DIE HOF: Ja nee, as u praat praat van wat u ingehandig het voor wyle Davidson R.

MNR. VAN PITTIUS: Het u afskrifte daarvan miskien wat u kan (30) inhandig vir die grief van die hof? --- (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE/...

DEUR DIE HOF: Gaan ons dit nou nommers gee?

MNR. VAN PITTIUS: U Edele, dit was genommer laas, ek dink dit is BEWYSSTUK 78, 1, 2, 3, 4, 5, 6 genommer, die monster-skrif, en dan die betwiste dokument, die brief, is ook BEWYSSTUK 62, 'n deel van Bewysstuk 62. Dit verskyn op die lys van bewysstukke wat die spesifieke ... (tussenbei).

DEUR DIE HOF: Hulle word dan gemerk die brief - 78, 1, 2, 3, 4, 5 - en dan fotostaat van Bewysstuk 62. En Bewysstuk 62.

MNR. VAN PITTIUS: Nou u het gemeld van die handtekening.

DEUR DIE HOF: Ek sien hier is nog 'n 78 (6) ook mnr. Van Pittius? (10)

MNR. VAN PITTIUS: Ja, U Edele, ek kom nou daarby, dit is juis waaroor ek wil vra. U het gemeld van die handtekening. U het dit ook op die vorige stadium by die verhoor voor wyle Davidson R. ingehandig. Watter handtekening is dit? Dit is die handtekeninge wat u by die vorige verhoor waar u getuig het vantevore - ek dink dit was by die vorige verhoor ook ingehandig as 78, is dit korrek? --- Ek is nie seker nie, dit is nie gemerk nie, ek weet nie of dit ingehandig was nie.

Herken u daardie, het u daardie handtekeninge wat u daarvan het, fotostaat - is dit fotostaat of is dit fotos? --- Fotos, U Edele. (20)

Van die handtekeninge? --- Dit is reg.

Herken u enige van daardie handtekeninge? --- Dit is wat ek in heeltemal 'n ander saak ingehandig het as bewysstuk.

En wie se handtekeninge het u toe ..? --- Dit was dié van John Nkadimeng.

Het u dit ook gebruik moontlik in u vergelyking? --- Ek het dit in ag geneem met die ander handskrifte om teker te maak dat dit wel syne is.

U Edele, dan handig ek daardie - dit was wel later (30)

inderdaad later ingehandig as 78(6), met om die volgorde dan reg te kry. U Edele, dan het ek geen verdere vrae nie.

KRUISONDERVRAGING DEUR MNR. CHASKALSON: Luitenant, u het voorheen in 'n saak - u was voorheen in 'n saak waarin John Nkadimeng betrokke was, u was ook daarin betrokke, né? --- Dit is korrek.

En ek verstaan van die getuienis wat u voorheen afgelê het dat dit was om en by 20 jaar gelede? --- Dit is korrek, plus-minus.

Plus-minus 20 jaar gelede? --- Ja.

(10)

En u het ook op die vorige verhoor voor Regter Davidson in hierdie saak getuig? --- Dit is reg.

Nou u het destyds sekere voorstelle aanvaar wat ek weer aan u wil stel? --- Dit is korrek.

15 Eers dat die identifikasie van handskrif is nie 'n eksakte wetenskap soos die identifikasie van vingerafdrukke nie? --- Dit is korrek. 17

16 En tweedens dat ooreenstemmende skrif-eienskappe is dikwels gevind tussen die handskrifte van verskillende persone? --- Dit is korrek.

(20)

En die rede daarvoor is dat daar 'n beperkte getal van letterformasies is? --- Dit is so.

23 En as 'n mens een monsterskrif gebruik, net een dokument, en daardie dokument toon aan dat daar verskillende letterformasies gebruik word in die skrywe daarvan, is dit meer waarskynlik dat daar ooreenstemmende faktore sal wees tussen daardie monster en ander handskrifte? --- Dit is korrek.

Nou ongelykhede in handskrifte is 'n teken dat die handskrifte mag nie deur dieselfde persoon of dat die handskrifte nie deur dieselfde persoon geskryf is nie, dit is 'n teken daarvan? --- Kan u net weer die woorde herhaal wat u ..?

(30)

Ja, as/...

Ja, as daar ongelykhede in die handskrifte is tussen 'n monster en 'n ander handskrif, is dit 'n teken dat dit nie deur dieselfde persoon geskryf is nie? --- Dit is so, as u bedoel dat dit verskille is.

Ja, verskille? --- Dit is korrek.

En in die vergelyking van handskrifte is groter gewig gegee aan verskille as aan gelykhede, of ooreenstemmende faktore? --- Dit is so.)

Nou ek wil net sekere uittreksels uit die vorige getuienis lees en vra of u volstaan daarby? Kan u asseblief die Bewys-(10) stukke 78 (1) tot (5), en Bewysstuk 62 voor u hou terwyl ek die vorige getuienis lees. Dit is bladsy 2540 van die vorige rekord, en die getuienis lees soos volg: Dit was in Engels luitenant. : "What I really want to point out to you" - dit is die vraag wat ek aan u gestel het - "What I really want to point out to you is that these documents are really very difficult to make comparisons because of their numerous variations which one finds." --- That is correct.

And then the judge interrupted me and said : "Do you mean numerous within one document?", and I said : "Within the document and between the documents", and your answer was : "And between the documents, yes". And the next question was : "It is really, it is not the sort of consistent handwriting which one can say well, that is definitely written by him", and your answer was : "Exactly, that is the point"? --- Dit is korrek. (20)

And the next question was : "This is really one where there are problems", and your answer was "Yes". --- Dit is korrek.

And the next question was : "And you have experienced (30) problems", /..

problems", and your answer was "Yes, certainly". Is dit korrek? --- Dit is korrek, U Edele.

Nou op bladsy 2544 van die rekord het Regter Davidson vrae aan u gestel, luitenant, en die Regter se vrae lees soos volg en u antwoorde sal ek ook gee:

"If I put points when I see them as we go on, because one sees, one's eye falls on a letter while you are looking at a document, it may not be the one you are actually putting to him, but I would like to put it. If you look at the disputed document, the "Dear Comrade" one, in the 6th line up (10) from the bottom" - dit is Bewysstuk 62, luitenant - "carrying mourning campaign". Do you see that? Do you see the "m" of mourning?" En u antwoord was (Court intervenes).

BY THE COURT: Mr. Chaskalson, I may just point out the document I have got in front of me, under the "carrying mourning", I take it that is a line made by Judge Davidson and there is a circle round the "M".

MR. CHASKALSON: It is very likely because the judge is about to draw attention to the "m" My Lord.

BY THE COURT: Well, that is what I see on the document in (20) front of me.

MNR. CHASKALSON: En u het gesê "yes". Die Regter het gesê: "You see" - "Yes". "Under the SSRC"? - Yes." "Now that "m" there, does that look anything like the "m" in 78(2) "magistrate's court building"? And they are both capitals", en u het gesê : "There is actually a difference although the construction, the way it is formed is still the same." Then the judge said : "Well, there is another "m" that I noticed somewhere which had a very similar form to the "m" in 78(2), but I cannot remember where it was, probably one of the (30) other letters" (Court intervenes).

BY THE COURT: I see, Mr. Chaskalson, on this 78(2) there is also a circle round this "m"?

MR. CHASKALSON: Again Your Lordship probably has the same document that His Lordship Mr. Justice Davidson was marking on the last occasion.

MR. CHASKALSON: And - "probably one of the other letters, but it almost had a loop in the central piece in the word "magisterial", in 78(3). Compare that with "magistrate" in 78(2) and they seem to be roughly similar, but then they are quite different from the "m" of "mourning", en u antwoord(10) was "That is true". --- Dit is korrek.

"And then incidentally also down in that "Dear Comrade" letter, the third last line says "we suggest that comrades M or J" now that "M" is again somewhat different from the "M" of "mourning", but on the face of it, it is quite different from the "M" of "magistrates" and "magisterial". En u antwoord was "Yes, that is true. That is what was said in the beginning that just for the capital it seems that they haven't got all the capital letters in the documents." Die Regter het toe gesê : "In other words you haven't (20) got all the material to compare", jou antwoord was "Exactly". --- Dit is korrek.

Die Regter het gesê : "What puzzles me when I look at all these documents without trying to be wise about them is the first one, that is the "Dear Comrade" one, seems to be quite different in its formation of writing to the others. Just look at it quickly. It does not look like the writing in any of the others. The others look more like what I would call a script - it may be the wrong word. What do you use script for, for the single letter, the individual letter?" And your answer was : "Actually printing".

"Yes, well, /...

"Yes, well, I would say that the letter itself gives you a quick impression almost of script whereas the others do not. There seems to be far less of the ..", en u antwoord was : "But now on the other hand, we do not know the position in which this document was written, and what I mean by that was it in a standing position, was it sitting". En dan die Regter het vrae oor tjeks gevra, en daarna het hy gesê : "What about the size of the writing? Is that not of some significance", en u antwoord was : "That is also to a certain extent smaller, but then you do get that again in (10) the second writing where it is sometimes quite big, a word and letters and on the other one, I think it is (3) where it is pressed again together and quite small. (3) and (5). So even as far as that is concerned again there is also a variation as to the size of the writing."

BY THE COURT: Is that now what is said by the judge?

MR. CHASKALSON: No, that is the answer the witness gave.

En dan het die Regter gevra: "But wouldn't you say, looking at each one of these documents, if you were to turn the pages from 78(1) right to the 78(5) and hold in your right (20) hand the "Dear Comrade" and in the left hand the others, don't you at first sight, at least first sight give you an uneasy feeling that they do not appear the same sort of writing?" en u antwoord was : "That is so, but then I just want to go back as far as my investigations are concerned that I am actually not allowed to hand that in." And then you wanted to go on to refer to something else in your investigations and you were stopped? --- That is correct.

U volstaan daarby? --- Dit is korrek.

DEUR DIE HOF: Luitenant, die goed wat die Regter u nou oor (30) gevra het en uitgewys het, het u dit in aanmerking geneem toe

u besluit het dat u oortuig is dat dit dieselfde skrif is?
--- Dit is korrek, ek het inteendeel elke letter indiwidueël behandel en op ag geslaan.

MNR. CHASKALSON: Nou luitenant, u het gesê dat die verskillende faktore van groter belang is as die ooreenstemmende faktore, en ek wil na sekere verskillende faktore in die briewe wys. Kan u asseblief die briewe voor u - kyk asseblief na Bewysstuk 62. Dit eindig "Yours, Amandla Mtla". Het u dit? --- Ek het dit.

Nou in elke brief is daar aan die einde van die brief (10) die woorde "Yours faithfully" of "Yours"? --- Dit is korrek.

Nou as u die "Yours, Amandla Matla" vergelyk met die "Yours" in die briewe 78(1) tot (5), die "Yours" in Bewysstuk 62 verskil heeltemal van die "Yours" in die monsters 78(1) tot (5)? --- U Edele ja, as ek reg onthou het ek dit ook in die vorige getuienis ook so genoem dat dit wel verskil, in sy geheel, maar dat ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Ek kan nie vrae vra wat my vorige ampsbroer gevra het nie, want ek wil nie die indruk gee dat ek iets van handskrif weet nie, maar is dit nie so dat 62, die woord (20) "Yours" is in drukskrif geskryf, en in die ander een is dit in lopende skrif geskryf? --- Dit is korrek, U Edele, dit is nou net wat ek eintlik my antwoord op wil baseer, is dat ook in die vyf briewe waar "Yours" geskryf is, nie een identies dieselfde is nie. Alhoewel dit in lopende skrif geskryf is. As ons net byvoorbeeld vat die eerste een gedateer 13.8.73 die "Yours" staan net die klein letter "s" .. (tussenbei).

Watter een is dit nou? --- 13.8.73, U Edele.

Dit is 78(1). Ja, 78(1), daar is "Yours" in lopende (30) skrif? --- In lopende skrif, behalwe dat die klein lettertjie

"s" nie /...

"s" nie verbind is met die vorige letter "r" nie.

Ja, ek sien. --- En daar wil ek net verder gaan om te sê dat daardie klein letter "s" se formasie weer terugslaan na die "Yours" se "s" op Bewysstuk 62.

MNR. CHASKALSON: Maar daar is verskillende "s" ... (Hof kom tussenbei).

BY THE COURT: Mr. Chaskalson, just a moment, let me just find these words. Terwyl die advokaat die dokumente opkyk, op hierdie Bewysstuk 62, die fotostatiese afdruk wat u vir my gegee het, daar is so 'n klomp rooi syfertjies en strepe. (10) Is dit nou - verwys dit na die punte van ooreenkoms of wat? --- Dit is korrek, U Edele. Ek wil net vir u meld ek het ook aan die Verdediging 'n omskrywing gegee van elke punt wat daar aangetoon word. Ek glo nie u beskik oor een nie.

Het u dit vir die Verdediging gegee? --- Ek het dit vir die Verdediging ook gegee, U Edele.

Wil u dit inhandig mnr. Chaskalson?

MNR. CHASKALSON: Dit is op die vorige verhoor ook ingehandig.

DEUR DIE HOF: Wel, ek het nie die vorige verhoor nie.

MNR. CHASKALSON: Wel, ek vra nie die getuie daarvoor nie. (20)

MNR. VAN PITTIUS: Ek dink by die vorige geleentheid was - ek is jammer om ook nou weer te sê by die vorige geleentheid, was daar 'n ooreenkoms dat dit wel ingehandig word, of toestemming in elk geval van my geleerde vriend se kant af. Ons het dit toe ingehandig bloot omdat ons gevoel het dit sal die hof help, en ook my geleerde vriend in kruisverhoor om beter (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: In elk geval, dit moet dan ingehandig word aangesien dit aan die Verdediging gegee was en aangesien dit miskien kan help met die ondersoek? Satisfied, Mr. Chaskalson? (3)

MR. CHASKALSON: My Lord, I am not asking for it, but ... (pause).

BY THE/...

BY THE COURT: Yes well, we will number this as EXHIBIT 78(7).

Is dit die dokument wat u aan die Verdediging gegee het? ---

Dit is korrek, U Edele.

MNR. CHASKALSON: Nou u sê dat in Bewysstuk 62 is dit drukskrif en die ander bewysstukke is dit lopende skrif? --- Ja, dit is so, behalwe dat in Bewysstuk 62, behalwe dat dit in drukskrif is is daar hier en daar die neiging om wel 'n verbindingsstreep te vorm, maar die algemene neiging met die eerste oogopslag ook is dat dit in drukskrif is.

DEUR DIE HOF: Ek weet nie, die 78(1), (2), (3) en so aan, (10) in 62 sal u sê dit is met dieselfde soort van pen geskrywe of nie? --- Nee, beslis nie, U Edele.

MNR. CHASKALSON: En in elk geval daar is daardie verskil byvoorbeeld die formasie van die letter "y" in die woord "Yours"? Dit verskil van die letter in die ander "Yours" byvoorbeeld? --- Dit is korrek.

Nou laat ons kyk na die woord "Dear". Kyk asseblief na Bewysstuk 78(5). U het 78(5), dit begin "Dear Sir"? --- Dit is korrek.

Vergelyk die "Dear" in "Dear Sir" met die "Dear" in (20) "Dear Comrade"? Dit verskil? --- Dit is korrek, maar soos ek - ek moet myself net daar darem ook duidelik stel weer, wanneer ek daarna gekyk het het ek dit nou weer op byvoorbeeld 78(2) waar daar hoofletters tevoorskyn kom, aangetoon dat daardie "d" in "Dear Comrade" op Bewysstuk 62 gevorm word soos wat dit gedoen word op Bewysstuk 78(2), en soos ek reeds gesê het, die variasies wat voorkom in die vyf briewe word daar verskillende hoofletters "D" gemaak en ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Laat ek sien waar is die letter "D", in (30) 78(2)? --- Byvoorbeeld in "Tuesday", dit is die vyfde reël plus-/...

plus-minus, U Edele.

Ja ek sien, laat ek nou daardie "d" vat en kyk. Ja, ek sien, die "Tuesday" se "d" daar op 78(2) en die "d" van 62 die sê i kom ooreen? --- Dit is korrek.

MNR. CHASKALSON: U sê dit is dieselfde formasie, maar dit is in twee bewegings né? --- Dit is korrek.

En dit is 'n gewone manier om 'n hoofletter "D" te vorm? ---Dit is 'n elgemene reël.

Daar is dan niks belangrik daarin. Kyk asseblief luitenant, na ander "d's" in die monsters. Kom by 78(1) ... (Hof(10) kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Die naaste "d" wat my oog op val is Diepkloof.

MNR. CHASKALSON: Ja, kyk na Diepkloof. Nou dit verskil van die "D" in "Dear Comrade"? --- Dit is korrek.

Kyk na die "d" in Nkadimeng in die eerste lyn, dit is ook 'n verskil? Stem u saam? --- Ja.

DEUR DIE HOF: Ek het nie daardie Nkadimeng nie.

MNR. CHASKALSON: Die boonste woord op die brief in 78(1), John Nkadimeng, die "d" in Nkadimeng. Kyk asseblief na die brief waarvan u melding gemaak het, 78(2)? Kyk na die "d" (20) in die brief? Dit verskil van die "D" in "Dear Comrade"? --- Dit is korrek, U Edele, dit is nou wat ek gesê het. Die "D" in "Diepkloof" verskil van die "D" op Bewysstuk 62, maar dit verskil dan ook van die "d" in Tuesday", met ander woorde "Diepkloof" is nie deur dieselfde persoon geskryf as die man wat Tuesday geskryf het nie, dit is wat die argument was.

DEUR DIE HOF: Ja, terwyl u sê dit is op die brief duidelik dat die ou wat "Diepkloof" hierbo geskryf het het ook die "d" geskryf in Tuesday? --- Dit is korrek.

In dieselfde Bewysstuk 78(2)? --- Ja, U Edele, (30)

MNR. CHASKALSON: Kyk in die sesde reël van 78(2), die "d" in Leonard?/...

Leonard? Dit verskil weer van die "d" in "Dear Comrade". ---
Dit is korrek.

Kyk na 78(3)? --- (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Waar key jy 'n "d" daar?

MNR. CHASKALSON: Waar is daar 'n "d" in 78(3)?---Diepkloof.

Diepkloof, ja. --- (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Ja, op die oog af lyk dit dieselfde as die 78(2)
se Diepkloof?

MNR. CHASKALSON: Ja, maar dit verskil van die "d" in 62? --- Ja.

In die sesde reël van daardie brief, die woord "Randburg
Magisterial District", dit is 78(3)? --- Dit is korrek. (10)

Die hoofletter "D" verskil van die "D" in "Dear Comrade"?
--- Dit is korrek.

78(4)? John K. Nkadimeng, die heel boonste woord. Die
"d" is weer 'n verskillende "d" van die "d" in "Dear Comrade"?
--- Dit is korrek.

Kyk na die 78(6), die hoofletter "D" in "Dear Sir", dit
verskil van die hoofletter "D" in "Dear Comrade"? --- Dit is
reg.

Kyk na die tweede laaste lyn van daardie brief, die hoof-
letter - die woord "Diepkloof"? --- Dit is korrek. (20)

Dit is weer 'n verskillende "D"? --- Ja.

DEUR DIE HOF: Sê vir my, die briewe hier in 78(1), hulle is
gedateer in 1973, in 1974, in 1974 of 1975, 1973, 1971? ---
Dit is korrek.

En 62, wat is die datum van die geskrif? --- Ek het geen
idee nie, U Edele.

MNR. CHASKALSON: Daar is geen getuienis daaroor nie, U Edele.

DEUR DIE HOF: Oor wanneer hy geskryf is nie?

MNR. CHASKALSON: Nee. Nou in Bewysstukke 78(1) tot (5),
u het gemerk waar die ooreenstemmende letters is? --- Dit is (30

korrek. /...

korrek, U Edele.

Nou u het een hoofletter "D" gemerk wat u sê is ooreenstemmend, maar ek het baie meer "D's" in die monsters na verwys wat verskil? — Ek stem saam daarmee.

Laat ons byvoorbeeld kyk na die woord "for". U het daardie woord in die eerste lyn van Bewysstuk 62 gemerk? — Dit is korrek.

Nou ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Wag 'n bietjie, 62 is die een ..?

MNR. CHASKALSON: 62 is "Dear Comrade", U Edele. (10)

DEUR DIE HOF: Dit is gemerk met 'n "3"?

MNR. CHASKALSON: Ja, dit word "3" gemerk. Nou kyk asseblief na die Bewysstuk 78(4). In die vierde lyn van 78(4) is daar die woord "for". Het u dit? — Ek het dit.

Nou dit verskil in formasie van die woord "for" in die eerste lyn van Bewysstuk 62? — Dit is korrek.

DEUR DIE HOF: Dit is nou die "f" van die twee "for's" lyk dit so dat die "f" verskil. Wat van die "o" en die "r"? Wat sê u daarvan? — Die "o" en die "r" is presies dieselfde.

MNR. CHASKALSON: Wel, laat ons daarna kyk. Die is 'n (20) gewone formasie van die letters "o" en "r", nie waar nie? — Dit is korrek.

Ja, en die - watter een was dit ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Dit is 62 die eerste lyn en 78(4) se vierde lyn?

MNR. CHASKALSON: Ja. Nou die verbinding tussen die "f" en die "o" verskil in die twee, kyk asseblief na die eerste "for" in Bewysstuk 62? Nou die verbinding tussen die "f" en die "o", daar is geen verbinding tussen die "f" en die "o", maar in 78(4) is daar 'n verbinding? — Dit is korrek, u (30) sien, ek wil u net wys as u nou net gaan na bladsy 4 toe ...

(Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Wag, voor ons nou daardie punt los, nou lyk dit vir my op hierdie 78(4) is dit lopende skrif? — Ja.

Terwyl die ander een is drukskrif? — Ja. U Edele, daarom dat ek graag wil verwys na die woord "for" op 78(4), die tweede reël daar, sal u sien ek het daar spesifiek die letter "3" by in rooi.

78(4)? Nee, dit is nie 78(4) nie. — (5), ekskuus.

Ja?

MNR. CHASKALSON: Wel, weer daar is die verbinding tussen die (10) "f" en die "o"? — Dit is korrek.

Die "f" is nie presies dieselfde in 78(5) as die "f" in 62 nie? — Wel, hy is nie presies dieselfde as jy hom gaan meet van die bopunt tot die onderpunt waar hy eindig nie, maar die formasie, die beginpunt van die "f" aan die bokant waar hy onder omdraai met daardie oë wat hy onder op die basiese lyn vorm, U Edele, dit is vir my 'n kenmerk wat in beide geskrifte voorkom.

Maar dit is 'n styl van handskrif, daar is baie mense wat 'n "f" op so 'n manier maak, is dit nie waar nie? — (20) Dit is korrek.

Ja, dit hang af van waar jy op skoel was en baie verskillende faktore? — Dit is korrek.

Kyk na die "o" in "for" in Bewysstuk 78, en die "o" in "for" in Bewysstuk 62? In 78(5) en in 62? Dit is die twee woorde wat u vergelyk het. Nou die "o" dit lyk vir my as die formasie van die letter in 62, dit is heeltemal rond, daar is geen ope plek? — Dit is korrek.

Nou kyk na die "o" in 78(5), dit is nie heeltemal rond nie en daar is 'n ope plek bo? — Dit is korrek. (30)

Daar is die verskillende faktor? — Dit is korrek.

Nou /...

Nou in daardie selfde brief 78, kyk na reël 10. "Request for your urgent" - nou dit is weer 'n verskillende vorm van die woord "for"? — Dit is korrek. Die "f" verskil daar totaal van die "f" wat in die tweede reël gebruik word.

Ja. Wat ek aan u stel is dat daar soveel letterformasies in die monsters is dat 'n mens sal verwag om ooreenstemmende faktore met enige skrifte te kry? — U Edele, en daarom het ek dit ook so uiteengesit. Ek sê byvoorbeeld hierso punt no.3, die klein letter "f" word 'n aanvang geneem met 'n klein hakie aan die bokant en beweeg dan afwaarts met 'n ogie wat gevorm word aan die onderpunt. Dit is nou net wat betref die punt no.3. En dan sê ek verder "alhoewel daar ook 'n verskeidenheid van die letters "f" bestaan, is dit 'n normale voorkoms in beide/^{groepe}geskifte", dit kom in die monsters sowel as op Bewysstuk 62 voor. (10)

Ja, maar u sê dat die letter "f" daardie formasie is 'n gewone manier om daardie "f" te vorm? Dit is wat baie mense doen? — Wel, elkeen het sy eie manier van "f" maak.

DEUR DIE HOF: Kan u my nie sover help nie, luitenant, wil u nie liever hierdie bewysstuk uitlees nie, hy is nie te lank nie, dan kan ek dit presies nagaan, as u wil. Otherwise we are jumping around and I don't know where I am. — Goed, U Edele. Ek begin by punt no.1 waar ek die hoofletter "D" geneem het. "Die vorm en konstruksie van die hoofletter D uitgevoer in twee bewegings. Die afwaartse streep word gevorm vanaf die bokant met 'n baie geringe swaai na regs aan die onderpunt. Hier word die pen opgetel en word die sirkelgedeelte aan die bokant begin wat 'n rede- (20) like skerp hoek aan die bokant vorm, dan afwaarts beweeg en verby die onderste punt van die afwaartse been verby

beweeg. "

MNR. CHASKALSON: Kan ek net op daardie stadium vir u iets vra (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Mnr. Chaskalson, wees asseblief so vriendelik, laat hy maar eers die ding deurlees, dan kan u hom vra net soveel as wat u wil. Ja? — "Punt no.2: Die letter K. Die hoof- sowel as klein letter K word in twee bewegings uitgevoer. Eers met die afwaartse streep, daarna die tweede beweging het 'n opwaartse neiging en die finale beweging aan die einde. Sien ook onuitgewysde letter "k" soos byvoor-(10) beeld in Diepkloof."

Ja? — "Punt no.3: F. Die klein letter "f" word 'n aanvang geneem met 'n klein hakie aan die bokant en dit beweeg dan afwaarts met 'n ogie, 'n islet, wat gevorm word aan die onderpunt. Alhoewel daar ook 'n verskeidenheid van die letters "f" bestaan is dit 'n normale voorkoms in beide groepe geskrifte."

Ja? — "Punt no.4: T. Die klein letter "t" wat met of sonder 'n aanvangsstreep gevorm word, met 'n ronde beweging aan die onderkant, en die neiging van die kruising wat meer (20) aan die regterkant gevorm word."

Ja? — "Punt no.4: H. Die klein letter "h" beweeg vanaf die bokant na onder, en sonder om met dieselfde streep terug te beweeg word daar vanaf die onderpunt direk na regs beweeg met 'n skerp hoek wat aan die bokant van die ronde gedeelte gevorm word.

"Punt no.6: Q: Doe vorming van die klein letter "q" neem 'n aanvang regs bo en beweeg na links om die sirkelgedeelte te vorm waarna die afwaartse streep aangebring word met (30) 'n skerp hoek wat gevorm word aan die onderpunt van die finale beweging."

Ja? --- "Punt no.7: A. Hierdie punt is een van die hoofletters "A" wat gebruik word met of sonder 'n aanvangsstreep en 'n ronde beweging aan die bokant om die twee bene met mekaar te verbind. Die tweede been wat geneig is om net bo die basiese lyn te eindig. Die hoofletter "A" word voltooi met die dwars streep wat aangebring is van links na regs, effens skuins na onder.

Punt no.8: W. Die vorm en konstruksie van die klein letter "w" met of sonder 'n aanvangsstreep, met die eerste gedeelte meer in 'n ronde formasie en skuins beweging na bo om die middelpunt te vorm. Met die laaste gedeelte meer hoekig gevorm van regs onder na links bo vir die finale beweging om met of sonder 'n dwars streep af te eindig. (10

Punt no.9: To. In die woord "to" met dieselfde soos vooraf weergegee in die klein letter "t" met die wyse van die verbindingsstreep vanaf die onderpunt van die "t" na die klein letter "o", met die finale beweging van regs onder na links om by die punt 11-uur te eindig.

Punt no.10: T. Soos vooraf beskryf wat aandui dat dit lyk of die klein letter "t" in die lug hang, en 'n halfmaanvormige beweging. (20

Punt no.11: Y. Die vorm en konstruksie van die klein letter "y" waarvan die twee afwaartse strepe wat die "u" gedeelte vorm baie kort is, of feitlik nie bestaan nie, maar slegs 'n horisontale beweging uitmaak. Daarna die afwaartse beweging onder die basiese lyn waar daar nie 'n normale langwerpige lis gevorm word nie, maar na voltooiing die vorm van 'n ogie aanneem. Die afwaartse beweging kruis om na regs in 'n boogvormige posisie te eindig met drukking in die laaste beweging. (30

Punt no.12: Of. Die algehele vorm en beweging vanaf die /...

die beginpunt van die klein letter "o" wat nog bo in die middel begin en na voltooiing opwaarts beweeg om sodoende die verbinding met die klein letter "f" te vorm. Daarna afwaarts beweeg vir vorming van die lis gedeelte en na links te eindig binne of by die klein letter "o".

Punt no.13: G. Alhoewel daar meer as een vorm in die klein letter "g" bestaan wat as 'n normale variasie beskou word, is hierdie geval weer eens 'n kernmerk waar die sirkel gedeelte nie voltooi word nie, maar is die aanvang weer eens aan die bokant, beweeg dan links om en vorm sodoende die lis gedeelte onder die basiese lyn om met dieselfde drukking te eindig soos in die geval van die klein letter "y". (10)

Punt no.14: D. Die ovaalvormige sirkel gedeelte in die klein letter "d" het 'n kort beweging na die bopunt vanwaar 'n kort langwerpige formasie plaasvind in afwaartse beweging en die helling/slant skuins na regs onder beëindig word.

Punt no.15: ER. Die vorming en konstruksie van die klein letters "er" kombinasie, waar die klein letter "e" feitlik onvoltooid is en die vorm van 'n klein letter "c" aanneem met 'n skuins verbinding van links bo na regs onder. Daarna 'n kort afwaartse beweging tot onder die basiese lyn met die finale beweging in die klein letter "r" om boogvormig te eindig.

Punt no.16: In. In die woord "in" of die klein letters "in" word die klein letters "i" voorafgegaan met 'n kort aanvangsstreep, met 'n kort afwaartse beweging en 'n ronde boogvormige verbinding na die klein letter "n". Die helling in die eerste been van die klein letter "n" is heeltemal na links. Dit beweeg dan ook van links bo na regs onder met (30)

'n kort/...

'n kort beweging na die tweede been van die klein letter "n", waar 'n skerp hoek aan die bokant gevorm word voordat 'n finale boogvormige eindiging na regs bo plaasvind.

Punt no.17: S. Die algemene vorm en konstruksie van die klein letter "s", die aanvang word gevorm met 'n ronde beweging van regs bo, beweeg dan na regs onder, sodat hierdie eerste gedeelte die vorm van 'n klein letter "c" aanneem. Daarna word daar skerp na links beweeg in die finale streep sodat 'n skerp hoek gevorm word regs onder op die basiese lyn. (10)

Punt no.18: P. Die algemene kenmerk in die klein letter "p" is dat daar oor die algemeen in twee bewegings gekonsentreer word, in die eerste beweging word die afwaartse streep aangebring met 'n neiging van 'n geringe swaai aan die onderpunt van die afwaartse streep na regs. Daarna word die sirkelvormige gedeelte aangebring.

Punt no.19: R. Die vorm en konstruksie van die hoofletter R met die helling/slant van die afwaartse streep van regs bo na links onder. Die sirkelvormige gedeelte aan die bopunt van die afwaartse streep word gesluit met 'n dubbel (20) beweging (re-trace) waarna die finale streep in 'n boogvormige beweging eindig.

Dan gaan ek voort: L. Die hoofletter "L" ongenommerd maar wel omsirkel, toon die helling van die afwaartse beweging ook van regs bo na links onder, en swaai dan in 'n horisontale beweging na regs en eindig met 'n hakie of 'n opwaartse neiging in die finale punt.

A. 'n Ander tipe hoofletter "A" ook ongenommerd maar omsirkel waarvan die vorm, konstruksie en helling dieselfde is soos omskryf in punt no.7 maar waar die tweede of laaste (30) been na links inswaai in die finale beweging."

DEUR DIE HOF: Luitenant, nou help dit my, nou hoef ons nie

alles af te skryf wat u gesê het nie. Is dit wat u nou hier oor getuig het as die negentien punte wat u as ooreenstemmend gevind het? — Dit is korrek.

En die ander wat mnr. Chaskalson aan u gestel het daar wat die verskille is? — Dit is korrek.

MNR. CHASKALSON: Nou u het melding van daardie "L" gemaak wat u omsirkel het in 62? — Dit is korrek.

Kyk asseblief na die "L" in byvoorbeeld 78(2)? Die "L" van "Leonard" 78(2), die sesde reël. Dit is 'n verskillende formasie want daar is geen eindstreep nie, en die helling (10) van die onderste streep verskil? — Ja, dit verskil presies, want dit is nou weer eens, U Edele, in Diepkloof is daar ook weer in daardie "l" verskil totaal van die "l" in Leonard op dieselfde brief, en dit is my argument. Dit wil sê hierdie "l" is nie deur dieselfde persoon geskryf as hierdie "l" nie. En tog is dit dieselfde. Dit is wat ek gesê het ook toe ek dit omskryf het, is die variasie wat voorkom in die monsters, sowel as op die Bewysstuk 62.

Nou waar kry jy 'n "l" in 62 soos die een in 78(2) waarna ek verwys het? — (Hof kom tussenbei). (20)

DEUR DIE HOF: Die "l", luitenant, wat u nou hier op 62 het, ek neem aan dit is hierdie naam hier onder mnr. Chaskalson?

MNR. CHASKALSON: Ek is jammer, U Edele, die "l" in?

DEUR DIE HOF: Amandla?

MNR. CHASKALSON: Amandla Matla?

DEUR DIE HOF: Is dit die "l" wat u na verwys?

MNR. CHASKALSON: Die "l" in Matla is omsirkel. Ek vra waar kry jy 'n "l" soos daardie "l" waarna jy verwys het, waar kry jy 'n "l" soos dit in Bewysstuk ... nee, ek het gepraat van die "l" in 78(2), die "l" in Leonard en die getuie het gesê (30) dat die variasie in die "l" kom voor in die monster asook in die/...

die Bewysstuk 62, asook in die reeks 78(1) tot (5). En ek vra waar kry u in die Bewysstuk 62 'n "l" soos daardie "l" waarna ek verwys het in "Leonard"? — Ja, dit is vir my nou nog nie baie duidelik nie, maar die "l" in Leonard het ek nie gesê stem enigsins ooreen met die "l" op Bewysstuk 62 nie. Wat ek wel gesê het is dat daardie "l" in Amandla Matla, die "l" daar, wel ooreenstem met soos byvoorbeeld op 78(3), "Sir, we may please", die "l" daar.

DEUR DIE HOF: Wag, laat ek hom net kry. O ja. Mnr. Chaskalson 78(3), die eerste lyn, die woord "please" se "l", en die (10) Amandla.

MNR. CHASKALSON: Wel, dit lyk vir my nie dieselfde, dit is net 'n formasie, dit is 'n - die onderste streep daar het 'n klein hakie aan die einde. Wat is die ander faktor, dit is 'n gewone manier om 'n "l" te maak? — U Edele, ja, weer eens hier is ook verskillende "l" (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Maar laat ons nou net kyk, wat sê u van hierdie "l" van "please", en die "l" van "Matla"? — Ek sien daar absoluut geen verskil in nie, dit is vir my van die begin tot die einde dieselfde. Die helling daarvan, die formasie (20) daarvan, die eindiging daarvan, met die effense hakie na bo. Dit toon vir my duidelik dit is presies dieselfde.

MNR. CHASKALSON: Maar die helling is nie dieselfde, die enigste vergelyking is dat dit loop van regs tot links by die onderste streep? — Dit is korrek. Dit is tog die helling, die skuinste daaraan verbonde.

Ja, maar daar is baie mense wat 'n "l" op so 'n manier maak wat loop van links tot regs en wat ..(praat tegelyk)... — Dit is normaal, enige "l" loop van bo na onder.

Kom, laat ons na - u het melding gemaak van die letter "f" in Bewysstuk 62? — Dit is korrek. (30)

Nou daar/...

Nou daar is 'n hoeveelheid formasies van die letter "f" in die monsters 78(1) tot (6)? --- Dit is korrek.

Kyk byvoorbeeld 78(1). Het u 78(1)? --- Ja.

DEUR DIE HOF: Waar is die "f" daar?

MNR. CHASKALSON: Nou kom laat ons kyk na die "f" daar in die tweede reël, "funeral"... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: In die derde reël? Die tweede reël, "f" van ..

MNR. CHASKALSON: Die "f" van "funeral". Dit verskil heeltemal né? --- Dit is korrek.

Reël 3, die "f" in "of", dit is weer 'n verskillende "f", (1) dit is 'n ander vorm van "f"? --- Dit is korrek.

En daardie "f" verskil van die "f" in "for" in die derde reël in 62? --- Ja.

Kyk na reël 5, "if possible"? --- Dit is korrek.

Dit is weer 'n verskillende "f"? --- Dit is korrek.

Dit verskil van die "f" in reël 1 van 62? --- Dit is korrek

Ja, kyk na die reël 6, "Friday" ... (Court intervenes).

BY THE COURT: Mr. Chaskalson, if you look at 78(1), the "f" in "funeral", and the "f" in "for" and the "f" in "if" and the "f" in Friday, I am not being an expert on the face (20 of it, but they all seem somewhat different to me. Is that so?

MNR. CHASKALSON: Wel, dit is wat ek aan die getuie sê, U Edele. Dat dit is nie eienaardig dat 'n mens een van die verskillende "f's" kan kry wat op dieselfde formasie is as die in 62, daar is hoeveel verskillende formasies in die monsters? --- U Edele, dit is waarom ek daar gesê het ook, waar ek beskryf het, alhoewel daar ook 'n verskeidenheid van die letters "f" bestaan is dit 'n normale voorkoms in beide groepe geskifte. Hier het u uitgewys vier verskille op een betrokke brief, hier in Bewysstuk 62 is daardie selfde verskille in (30 die letter "f".

Maar dit /...

Maar dit is ook nie eienaardig as 'n mens met ongeletterde persone handel, die formasie van die letters sal verskil? --- (Court intervenes).

BY THE COURT: Well, I don't know, is it accepted that this man John Nkadimeng is "ongeletterd"?

MR. CHASKALSON: I don't know, My Lord. Maar ek stel dit net aan die getuie.

BY THE COURT: Yes, most certainly.

MR. CHASKALSON: --- U Edele, ek kan dit so stel, ek gaan nie sê dit is net ongeletterde persone wat so skryf nie, enige (10) persoon kan so skryf, enige persoon se handskrif varieër.

MNR. CHASKALSON: Ja, en dus die feit dat in 62 is daar verskillende vorme van dieselfde letters is nie van belang nie? Dit is normaal, stem u daarmee saam? --- Ek stem saam, ja. U stem saam? --- Ja.

Kyk byvoorbeeld in 78(3) na die "f's" in daardie reël 3, "verify". Dit verskil heeltemal van die "f" waarna u verwys het in 62? --- Dit is korrek.

Kyk na reël 4, reël 5, "information", weer 'n verskillende "f"? --- Dit is korrek. (20)

Of in reël 6, "f" in "for", weer 'n verskil, stem u saam? --- Ek stem saam.

Reël 8, "Braamfontein", weer 'n verskil? --- Dit is korrek.

Reël 10, "therefore", weer 'n verskil? Luitenant, ons kan seker die verskillende letters vir onself sien, maar stem u saam dat daar vir elke letter waarna u verwys het, wat u sê is op dieselfde formasie as 'n letter in 62, Bewysstuk 62, sal daar seker baie letters in die monsters wees wat op verskillende formasies gemaak is? --- Dit is heeltemal korrek. Dit is wat ek presies gesê het, dat daar is soveel in een (30) brief, nie eers om almal saam te neem nie, wat verskillende

formasies /...

formasies aantoon, maar ook so in Bewysstuk 62, ook dieselfde.

Een van die letters waarvan u melding gemaak het is die W, u het dit in no.8 gestel. Het u die letter W in Bewysstuk 62? Nou dit is 'n gewone manier om so 'n letter te vorm, daar is niks eienaardigs daarin nie, die letter W in reël 8 van 62? --- V?

W? --- W.

Ek is jammer. U het hom? --- Ek het dit, U Edele.

Ja, dit is 'n heeltemal normale manier om so 'n letter te vorm? --- Algemeen gesproke is dit heeltemal korrek. Dit is (10) normaal.

Nou kyk asseblief na 78(1). U het 78(1)? Die eerste reël, die woord "allow", sien u die letter daar? --- Ja, dit is korrek.

Nou kyk asseblief, kan u sien, ek weet nie wat die korrekte woord is nie, maar die tweede gedeelte van daardie letter, die "semi-loop", ek weet nie hoe u sal dit beskrywe, maar weet u waarvan ek praat? --- (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Van watter letter praat u nou?

MNR. CHASKALSON: 78(1), die letter "w" in "allow", nou die (20) tweede helfte van daardie letter, ek weet nie wat die presiese beskrywing van daardie gedeelte van die letter is nie, maar die tweede "loop", weet u waarvan ek praat? --- Ek volg wat u bedoel?

Nou hy is groter as die eerste helfte. Kyk, vergelyk die letter "w" in daardie brief? --- Dit is korrek, ja.

Nou kyk asseblief na 62, en reël 8, as u kyk daarna sal u sien dat die eerste helfte van die letter "w" daar groter is as die tweede helfte? --- Dit is korrek.

Dit is korrek, nou u sal sien ook as u byvoorbeeld in (30) die derde reël van 78(1) die woord "who", "my mother, who I am told" /...

am told", het u daardie woord? --- Ek het dit, U Edele.

Nou daar is die tweede helfte van daardie letter "w" weer groter as die eerste helfte? --- Dit is korrek.

En dit verskil van die formasie van die letter in 62? --- Van 62?

Dit is die tweede helfte, dit is die eerste helfte is groter as die tweede? --- Ja, maar as u net in 62 die volgende reël vat, die "w" daar, dan sal u vind weer daar is hy ook weer groter as die eerste helfte.

Waar, in die tweede reël? --- Nee, waar u nou verwys (10) het na "w" .. (tussenbei).

In watter bewysstuk? --- Bewysstuk 62.

Ja? --In watter reël, waarvan ..? --- Net die volgende reël, net onder ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Nee, maar onder watter reël? --- Dit is die negende reël, "which we will".

MNR. CHASKALSON: Ja, wat sê u daarvan? -- Daar sê ek ook dat daar kry jy dieselfde neiging dat die tweede gedeelte groter is as die eerste gedeelte.

Ja, maar dit is hoe dit is in Bewysstuk 62, nie waar nie? (2) Die tweede gedeelte is groter as die eerste gedeelte in 62? --- In 73 waarna u nou verwys het?

Nee, waar ek ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: Mnr. Chaskalson, terwyl ons nou praat van die "W's" hier kry ons nou 'n klomp "w's" op 'n ry, in 62, waar daar staan "we, will, when", u sien daar het u drie woorde agtermekaar wat met 'n "w" begin. --- U Edele, u kan miskien net verder gaan, daar is eintlik vyf bymekaar, die reël net bokant "we were", en dan "we will when".

DEUR DIE HOF: Hier is hulle bymekaar "were, which, we, will, (3) when"? --- Met ander woorde u het daar ses pragtig bymekaar.

En nie /...

En nie een van daardie ses is honderd persent identies een en dieselfde nie.

MNR. CHASKALSON: Maar u neem een daarvan en sê dit is 'n teken dat dit deur dieselfde persoon geskryf is? — Ek volg nie mooi nie?

U vat een van daardie vyf letters waarvan nie een dieselfde is nie, u neem as u monster een van daardie vyf, en sê nou "ek kan dit vergelyk met die "W's" in 78(1) tot (5), en ek sê dit is deur dieselfde persoon geskryf"? — U Edele, daarom wil ek net teruggaan na waar ek dit beskryf het, ek (10) sê die vorm en konstruksie van die klein letter "w" met of sonder 'n aanvangsstrepie - met of sonder - met die eerste gedeelte meer in 'n ronde formasie en skuins beweging na bo om die middelpunt te vorm. Met die laaste gedeelte meer hoekig gevorm van regs onder na links bo vir die finale beweging om met of sonder 'n dwars strepie te eindig. In die letter "w", die verskillende maniere wat dit gemaak word, die verskillende variasies wat daar plaasvind, wat jy kry op Bewysstuk 62 sowel as in Bewysstuk 78.

DEUR DIE HOF: ..(weg van mikrofoon).. beter voorbeeld gekry (20) as waar al die "w's" bymekaar is. (Gelag).

MNR. CHASKALSON: Kyk asseblief na 78(1). Nou hoe sal jy die "w" daar vergelyk met daardie klomp? Dit is ...(pouse). — Ek weet nie presies hoe u dit verlang nie, maar wat ek kan sê is soos ek dit reeds beskryf het, en waar ek dit ook op die verskillende ander uitgemerk het, is dit ook hier op 78 waar jy die normale variasies kry, waar jy die verskillende tipes van "w" kry.

Ja, maar ons het alreeds vasgestel dat daar is die - dat alles is gewone letterformasie wat u by baie mense se (30) handskrif sal kry? — Dit is korrek.

En u/...

En u vat een van daardie en u vergelyk dit met een in een van die monsters 78(1) tot (5) en u sê kom nou laat ons kyk, hulle is dieselfde, en daarvandaan maak u die afleiding dat dit deur dieselfde persoon geskryf is? — Nee, U Edele, ek het uitdruklik gesê ek het nie net een punt van die letter "w" gevat nie, of net een punt die klein letter "w", no.8 gevat, en gesê dit is die persoon nie. Ek het al negentien, plus die twee addisioneles, plus nog wat ek ook in die hof alreeds uitgewys het, dit alles in aanmerking geneem, alles saamgeneem, al die kombinasies in monsterskrif, (10) dit stem ooreen met al die kombinasies soos dit voorkom op Bewysstuk 62. Nie net een punt alleen nie, want dan sou ek nooit hier in die hof gestaan het nie.

Luitenant, terwyl ons met die letter "w" handel, laat ons kyk na 78(4). Kyk na die "w", u het daardie een spesifiek gemerk as - in 78(4), as die letter, as 'n letter wat vergelyk kan word met die "w" in 62? — Dit is korrek.

Nou kom laat ons kyk na die twee letters. Die begin streep waar die letter begin in 78(4), is dit nie 'n verskillende begin as u die twee letters vergelyk? Kyk na die hoek(20) van die afwaartse streep, dit is nie dieselfde nie? — U Edele, weer eens daar, dit is maar net soos ek dit beskryf het, jy kry hom nie op 62 waar ek hom gemerk het nie, maar as jy nou verder gaan op die volgende letters "w", daar kry jy hom wel waar hy nou presies netso is met die hoek onder en skerp gevorm.

Wel, u het die "w" in "we" gemaak met die letter 8 en u het die "w" in "interview" gemerk met die letter 8 en ek lei af daarvan dat ons moet daardie twee letters vergelyk? — Nee, U Edele, ek het nie daardie twee letters in die besonder(30) geneem om te sê dat net hierdie twee dieselfde is nie, daarom

het ek /...

het ek hom so beskryf.

Ja wel, luitenant, ek wil nie hê dat u uit u rapport sal lees nie, ek wil hê dat u my vrae sal antwoord sonder om na die rapport te kyk. Nou kyk asseblief na daardie "w" in "interview", die tweede helfte van daardie letter. Die afwaartse streep van die "w" in die tweede helfte van die "w" op Bewysstuk 78(4), die hoek verskil van die hoek en van die tweede helfte van die letter "w" in die reël 8 van 62 wat u gemerk het? --- Dit is korrek.

Dit is korrek, en die afwaartse streep verskil ook in (10) die Bewysstuk 62, dit is 'n ronde beweging? --- Dit is korrek.

En in 78 is dit 'n meer reguit beweging? --- Dit is korrek.

En die eindstreep verskil ook, die hoek van die eindstreep en die formasie van die eindstreep? Stem u saam? --- Dit is korrek.

Nou ek kan geen verskil tussen die twee letters sien, luitenant. Nou kom laat ons gaan na iets anders. Neem byvoorbeeld die woord "and". U het dit gemerk op 62. Het u dit? "And", die sewende reël van 62, met die no.7? Dit is - het u dit in 62? --- Ek het dit. (20)

Die woord "and"? --- Ek het nie die woord "and" gebruik nie, U Edele, ek wil sommer dadelik sê, ek verwys daar na ... (tussenbei).

Net die letter "a"? --- Net die letter "a".

As 'n mens na die woord "and" in 78(1) kyk, die sewende reël "and arrive", dit verskil heeltemal van die "and" in Bewysstuk 62? --- U Edele, ek het uitdruklik gesê ek het nie die woord "and" gebruik nie. Ek het net die hoofletter "A" gebruik, no.7 wat ek daar aantoon.

Net die hoofletter "A"? --- En ek het nie die woord "and arrive" opgelet nie. (30)

Wel, kom laat ons kyk. Dit is net die hoofletter "A" is

is dit? — Dit is korrek.

Nou stem u saam dat dit 'n heeltemal gewone manier is om so 'n hoofletter te vorm? — Dit is seker.

En as ons kyk na die monsters 78(1) tot (5), kan 'n mens sien dat daar verskillende hoofletters "A" gebruik word? — Dit is korrek.

Neem byvoorbeeld die 78(4), die eerste reël "John K. Nkadimeng"? — Dit is korrek.

Die hoofletter "A" daar lyk nie dieselfde as die hoofletter "A" in die sewende reël van Bewysstuk 62? — Dit is (10) korrek.

Kyk asseblief na Bewysstuk 78(4), die woord "Leonard", die sewende reël van 78(4). Sien u dit? — Ek sien dit.

En daardie hoofletter "A" begin in die middel, die aanvangsstreep is in die middel van die letter "A"? —

Bo-aan die boonste gedeelte, nie waar nie? — Ek volg nie wat u mooi bedoel nie?

Wel, die woord "Leonard" die sewende reël van 78(4)? — Ek het dit.

Dit lyk vir my of daar 'n aanvangsstreep is wat wys (20) dat die beginpunt is in die middel van die letter, of dit begin met 'n afwaartse beweging wat in die middel van die letter "A" begin? — Dit is korrek.

En dan gaan hy op? — Dit is so.

En hy maak 'n hoek op die boonste gedeelte en dan kom hy onder? — Dit is korrek, U Edele.

Nou kyk as 'n mens na die "A" waarvan u melding gemaak het in Bewysstuk 62 kyk, dit word op 'n heeltemal verskillende manier gevorm? — Dit is korrek. Ek wil net daarop wys, ek kan nou ongelukkig nie na my notas verwys nie, ek is ver- (30) bied om dit te doen, maar nou wil ek net onmiddellik verwys ...

(Hof kom /...

DEUR DIE HOF: Watter notas is dit? — Die wat ek ingehandig het. Nou wil ek net vir u wys, en ek het dit daar beskryf as ek nou reg onthou, het ek beskryf hoedat die "A" gevorm word, en aan die einde, ek dink dit is die heel laaste paragraaf, het ek weer beskryf — weer verwys na 'n ander vorm van "A" wat ook gevorm word. Maar nou hierdie spesifieke een waarna verwys word, waar hy begin, as u kyk na Amandla Matla die laaste "a" in "Amandla", die laaste "a" is presies dieselfde neiging soos wat daar nou verwys word. In die woord "Leonard", die "a" daar. (10)

MNR. CHASKALSON: Wel, stem u daarmee saam, luitenant, dit lyk vir my dit is op verskillende maniere gevorm? 'n Verskillende manier gevorm? — Die vraag was aan my gestel dat die "a" begin in die middel in die woord "Leonard" as ek dit nou reg onthou. En op Bewysstuk 62 begin die "a" ook in die middel.

Maar kan u dit sê? — Ek kan dit beslis sê, ja.

Maar is dit miskien — hoe kan u dit sê, praat u van daardie klein merkie wat die dwars streep is? — U Edele, kan ek net die oorspronklike van Bewysstuk 62 kry, voordat ek (20) daarop antwoord?

Ja, dit mag duideliker op die oorspronklike wees, maar op my afskrif is dit baie moeilik om te sien. — Vir my is dit baie duidelik dat dit wel die geval is.

U Edele, kan ek na die oorspronklike kyk?

DEUR DIE HOF: Ja, seker. Luitenant, terwyl mnr. Chaskalson na daardie ding kyk, as 'n mens nou so hierdie twee dokumente met mekaar vergelyk, Bewysstukke 62 en 78(1), is dit nie so dat hier op 78(1) is 'n redelike groot uitgebreide soort van skrif? — Dit is heeltemal korrek. (30)

En terwyl 62 is 'n kleiner meer saamgeperste skrif? —

Dit is/...

Dit is heeltemal korrek, U Edele.

Maar dui dit nie daarop dat dit twee verskillende mense is wat dit geskryf het nie? --- U Edele, ongelukkig is ek in die posisie dat ek dit nie kan inhandig nie, maar ek het skrif wat nog kleiner is as daardie ook, maar nou kan ek dit nie inhandig as 'n bewysstuk nie.

Nee, dit is reg, maar u sien, as ek onthou het my ampsbroer Davidson ook die opmerking gemaak ..(onhoorbaar).. na daardie twee dokumente kyk? --- Dit is korrek, ek stem honderd persent saam. (10)

Dan lyk dit op die oog af heeltemal verskillend van mekaar? --- Heeltemal.

Die een is 'n soort van uitgebreide skrif, as u veral kyk na 78(2), en hierdie een is 'n meer saangepakte skrif? --- Ja, dit is korrek.

Maar u sê dit is nie regverdig om van so 'n leke algemene afleiding 'n gevolgtrekking te maak dat dit moontlik lyk of dit geskryf is deur twee verskillende persone nie? --- U Edele nee, ons kan nie dit net so vat, as jy net die grootte van die skrif as sulks in sy geheel gesien nie, dan kan 'n (20) mens darem nie net sommer sê nee, dit is glad nie die man nie.

Maar is dit nou nie so nie, dat in die een dui aan dat hy gewoonlik groot skryf, en hierdie een is nou nie in sy gewone groot skrif nie? --- U Edele, ja, dit is baie moeilik om die vraag eintlik so te beantwoord, want dit hang miskien af van omstandighede, ek wil net die stelling maak, ek sê dit nie, toe 62 geskryf is was dit miskien nie die doel om baie te skryf en dit ingedruk is om klein te skryf om meer in te kry nie? Ek maak 'n stelling, U Edele.

U meen soos as ek nou 'n brief begin skryf en ek wil (30) baie goed skryf en ek wil nie meer as een bladsy skrywe nie,

dan skryf /...

dan skryf ek hom mooi klein? — Dit is korrek.

Dit is wat u bedoel? — Dit is wat ek bedoel.

MNR. CHASKALSON: Luitenant, as ons kyk na Bewysstuk 78(1), (2) en (4), is dit drukskrif of wat, ek weet nie hoe sal u dit beskrywe nie? 78(1), (2) en (4)? — Ek sal dit kortliks so stel, 78(1) bestaan uit die eerste gedeelte, die regterkantste gedeelte van die adres in hoofletters in drukskrif ... (tussenbei).

Maar as 'n mens kyk na daardie drie briewe, (1), (2) en (4), hulle lyk op die oog af - dit lyk op die oog af of (10) daar 'n kenmerkende vergelyking tussen daardie briewe is, (1), (2) en (4)? — Ja.

Nou kyk asseblief na (3) en (5). Hulle is in lopende skrif? — Dit is korrek.

En hulle lyk ook min of meer dieselfde, 'n mens kan sien dat hulle na daardie drie briewe lyk, miskien kan hulle deur dieselfde persoon geskryf gewees het? — Dit is korrek.

Maar kyk asseblief na ... (Hof kom tussenbei).

DEUR DIE HOF: U sê gedeeltelik is dit in drukskrif, met ander woorde dit is weer 'n lopende skrif? — Ja. (20)

MNR. CHASKALSON: Maar die indruk sê u dat daar is 'n vergelyking tussen die styl in 78(3) en 78(5), en daar is ook 'n vergelyking tussen die styl in 78(1), (2) en (4)? — Dit is korrek.

Maar as 'n mens na Bewysstuk 62 kyk, op die oog af verskil hy heeltemal van die twee reeks van monsters, dit is wat ek duidelik aan u wil stel? — Dit is korrek.

En u het op die vorige verhoor saamgestem daarmee? — Dit is korrek.

Luitenant, ek dink dat op die vorige verhoor het u gesê (30) dat 'n mens kan met jou eie oë na die letterformasies kyk om te sien/...

te sien of hulle presies dieselfde is, en of hulle verskil?

— Ek kan nie presies onthou nie maar dit is moontlik.

Maar soos ek die saak verstaan is dit die taak van die Regsbank, u het maar sekere faktore gewys waar u wil hê waarna hulle moet kyk? — Dit is korrek, en dit is presies wat ek dit ook so gestel het, duidelik stel dat ek nie net na een besonderse punt gekyk het nie, maar alles in kombinasie het ek saamgeneem, die omskrywing daarvan en soos ek dit sien, wat in al die betrokke ... (weg van mikrofoon).

Maar u is bereid om saam te stem dat daar heelwat ver- (10) skillende faktore tussen Bewysstuk 62 en die monsters is? — Daarmee stem ek saam.

En daar is iets wat ek aan u moet stel. U het in hierdie saak vir monsters van die handskrif gevra? — Dit is korrek.

U het gedink miskien is dit die handskrif van Nkadimeng maar u was nie seker nie, u het vir monsters gevra? — Dit is korrek.

En ek neem aan dat - as my herinnering korrek is, op die vorige verhoor het u gesê dat sonder die monsters kon u geen (20) vergelyking gemaak het nie? — U Edele nee, ek wil dit daar baie duidelik stel, ek kon wel die ander skrif wat ek gehad het vergelykings gemaak het, maar omdat dit nie handskrif is wat as - monsterskrif is wat as 'n bewysstuk in die hof kan dien nie, wou ek dit nie gebruik nie. Daarom het ek vir kolonel Booysen versoek om vir my handskrif van die persoon te kry.

Maar in elk geval, u mening in hierdie saak is gebaseer op die handskrifte, op die monsters 78(1) tot (5)? — Dit is (30) korrek.

En u het die vergelykingspunte op daardie vyf briewe gemerk

en u/...

en u het aan Sy Edele 'n beskrywing gegee waarom u sê dat die letterformasie dieselfde is? — Dit is korrek, U Edele.

U Edele, kan ek vir 'n verdaging vra tot kwart-oor-elf.

DEUR DIE HOF: Ons sal die tee-tyd neem nou.

HOF VERDAAG

HOF HERVAT NA TEE-POUSE.

PETRUS JOHANNES DU PREEZ (Nog onder eed)

KRUISONDERVRAGING DEUR MNR. CHASKALSON (Vervolg): Ek wil nie baie lank wees nie, luitenant, want ek neem aan dat u aanvaar dat daar baie verskillende faktore is tussen die Bewysstuk (10) 62 en die monster handskrifte 78(1) tot (5)? — Dit is korrek.

En dat daar meer verskillende faktore is as dié waarna ek alreeds melding gemaak het, stem u daarmee saam? — Ek stem saam.

Goed, en dit is wat Sy Edele moet besluit of dit dieselfde is of nie, maar watek moet aan u stel luitenant, is die moontlikheid bestaan dat u mening dat Bewysstuk 62 deur dieselfde persoon as 78(1) tot (5) geskryf is, foutief is? — Ek stem nie daarmee saam nie, U Edele.

HERONDERVRAGING DEUR MNR. VAN PITTIUS: Luitenant, word 'n (20) mens se handskrif formasie beïnvloed deur enige faktore? — Daar is baie faktore wat jou handskrif kan beïnvloed.

Die posisie waarin jy geskryf het sal dit dit byvoorbeeld beïnvloed? — Die posisie ook.

Met watter instrument jy skrif, sal dit dit beïnvloed? — Tot 'n mate, wel.

'n Mens se ouderdom, sal dit dit beïnvloed? Ek bedoel nou as jy sou jonger wees en dan later weer ouer wees wanneer jy skryf, sal die twee formasies dan .. — Ja, ouderdom het wel 'n invloed, U Edele.

DEUR DIE HOF: Ek wil nie nou graag mnr. Van Pittius, my (30) huidige/...

huidige handskrif vergelyk met wat ek geskryf het toe ek op skool was nie.

MNR. VAN PITTIUS: Dit is presies wat ek ook dink, U Edele. Nou wat is inherente eienskappe van 'n handskrif? --- In kort maar soos wat ek dit hier beskryf het.

Nou as u sê die posisie en al daardie faktore sal die handskrif beïnvloed, is dit nou die handskrif ten opsigte van formasie, of is dit die handskrif ten opsigte van inherente eienskappe? --- Wel, ek sal sê meer die formasie as sulks, terwyl inherente eienskappe meer konstant sal bly. U Edele, (10) die feit bly staan die hand is maar net daar om die beweging uit te voer, dit werk vanaf die brein deur en word gefinaliseer deur die hand op die papier te plaas. Dit is maar eintlik waar die inherente eienskap vandaan kom is van die brein af, en die sal baie minder verander in elk geval.

Nou het u - net om dit duidelik te kry, het u verskille ensovoorts in ag geneem toe u hierdie handskrifte vergelyk het? --- Ek het.

Wil u 'n mening waag of kan u sê met watter pen of watter soort van instrument die brief Bewysstuk 62 geskryf was? --- (20) Dit lyk vir my dat Bewysstuk 62 wel met 'n balpuntepen geskryf is, 'n ballpoint.

Dit is nou die brief, Bewysstuk 62? --- Dit is korrek.

Wil u dit weer sien, of kan u onthou, miskien die oorspronklike. U weet die brief "Deur Comrades, "Amandla Matla"? --- U Edele ja, as ek op die oog af moet gaan moet ek sê dit is 'n rolpuntepen. Ek het nie toetse uitgevoer tot daardie effek nie, maar dit blyk vir my die geval te wees in elk geval.

En die dokumente Bewysstuk 78, kan u 'n mening waag daaroor of nie? --- U Edele, dit blyk dat 78(1), (2), (3) en (5) die normale inkkant kan wees. Ek wil nie graag 'n bevinding (30)

waag op 78(4) nie, nie met die oog nie, maar wat (1), (2) en (3) aanbetref moet ek sê definitief ink.

Kan ek net Bewysstuk 78 kry asseblief. Ek het Bewysstuk 78(2) voor my. Volgens my leke-oog wil dit vir my voorkom of daar in die brief lopende handskrif is en dan op sekere gedeeltes is daar in drukskrif. Kan u net daarna kyk. Het u dit gesien? --- Ja.

Sien u dit ook of maak ek 'n fout? --- Nee, dit is heeltemal korrek.

Het u miskien daardie tendens by enige van die ander (10) dokumente waargeneem of nie? --- Dit kom in van die ander dokumente ook voor.

Kan u miskien net aandui by watter? --- (Hof kom tussenbei)

DEUR DIE HOF: Maar die punt is kom dit voor by 62? ---

MNR. VAN PITTIUS: Ja, en van die ander dokumente. sien u by 62 of by enige van die ander? --- 78(3) is in hoofletters en in lopende skrif, 78(4) is ook in hoofletters en drukskrif tussenin lopende skrif.

Sien u dit nie in 62 miskien nie? --- 62 het meerendeel 'n neiging daartoe met hoofletters tussenin, alhoewel groten-(20) deels bestaan dit uit drukskrif.

Ek het nie verdere vrae nie, U Edele, dankie.

GEEN VERDERE VRAE.

MR. VAN PITTIUS: My Lord, my learned friend Mr. Chaskalson phoned me the other day and asked me whether we can arrange for the witness Vusi Mbele who has already testified and who has already given evidence under cross-examination to be called back. I think my learned friend wants to make an application.

MR. CHASKALSON: I informed my learned friend that I would (30) like to recall the witness Vusi Mbele because since cross-examining/...

examining the witness certain information has come into my possession, which I did not have at that stage, and which is necessary to put to him. Your Lordship will recall this is the particular witness who we saw for the first time when he entered the witness box. He had not given evidence previously and I had no notice that he was coming before he came.

FURTHER DISCUSSION ABOUT THE RECALLING OF THE WITNESS.

- - - - -

ANDREW VUSI MBELE d.s.s. (Through interpreter)

CROSS-EXAMINATION BY MR. CHASKALSON: Now is it correct that you were arrested at the Oshoek borderpost on the 2nd of February, 1977? --- Yes, it is. (10

And that you were arrested in the company of two of your friends, Albert Moloto and Welcome Madibe? --- Yes.

And at the time you were fleeing the country because the police were looking for you in connection with your activities on the SSRC? --- Yes.

Now then you were first questioned by the police at the Oshoek border? --- I was.

All three of you were in fact fleeing the country? --- Yes.

The police at the Oshoek border accused you of having taken out Albert and Welcome as recruits for military training? --- Yes, I was accused. (20

That accusation was false? --- Yes, it was false.

You denied it? --- I denied it.

What happened when you denied it? --- An interrogation around the clock.

And what sort of interrogation took place? --- They told me that they have long been looking for me and what I have told them is not true. They then started assaulting me.

Now let me get it clear. You are still in police (30

custody/...

custody at the moment are you not? --- Yes, I am.

You have not been released from police custody since you gave evidence on the last occasion? --- (Court intervenes).

BY THE COURT: I don't think he gave evidence on the last occasion?

MR. CHASKALSON: I mean the last occasion in this court, last week? --- No, not released yet.

You are still being held in solitary confinement? --- Yes, I am.

And in other words since you gave evidence in court last(10) week you haven't been seen by anybody else other than the police and the prison authorities? --- Only the magistrate came to visit me.

Yes, now you said at Oshoek you were interrogated around the clock and you were assaulted by the police? --- Yes.

Because they didn't believe your denial of the allegation of the denial they had put to you? --- Yes.

Now is it correct that after that you were then transferred to Middelburg? --- I was.

Were you again interrogated at Middelburg by the police? (20) --- I was.

The same sort of interrogation as you described as having taken place at Oshoek? --- Yes.

And does that mean that you were assaulted again? --- Yes, I was.

And did that go on for a long time? --- Yes.

Is it correct that during those assaults you actually were crying and had difficulty in speaking? --- Yes.

And the next day that you were taken to a magistrate? --- No, the following day I was transferred to John Vorster Square. (3)

But at a certain stage you were taken to a magistrate?

--- Yes, /...

--- Yes, Lord.

So you had in fact made statements to the police before you were taken to the magistrate? --- No, I first made a statement before the magistrate.

You mean you first made a written statement to the magistrate? --- Yes.

But you had made an oral statement to the police during the interrogations that you described? --- Yes.

Now is it correct that you were taken to the magistrate and that the day after you had come back from the magistrate (10 a Captain Conrad said to you that what you had told the magistrate wasn't what was wanted from you? --- Yes, Lord.

Is he a captain in the security police? --- Yes.

Is it correct that Captain Conrad shouted at you? --- Yes, that is true.

That another policeman assaulted you again? --- There were many, I cannot say how many there were.

But you were assaulted again? --- I was.

And then you were actually picked up and somebody threatened to throw you out of a window? --- Yes. (20

That was on the 10th floor at John Vorster Square? --- Yes, Lord.

And you were terrified because you thought that you were going to be killed? --- Yes, they said that I should make prayers for the SSRC and the ANC because I am now on the point of dying..

And it was then that you agreed to collaborate with the police? --- Yes.

And is it correct that you then answered the questions in the way that you were interrogated, they wanted you to answer them? --- Thereafter a statement made by Inch was brought/ (30

brought and the statement made by Gabriel Mosima Sexwale and these two statements were read over to me, and then each time I made my statement they used to make sure as to whether it is the same as written in the two statements.

And if it was not you had to correct your statement? ---

Yes, Lord.

And in fact in your statement you wrote down things that were not true? --- No, it was true that I wrote out.

Well, let us see what you have said about this before. First of all you were told by the police to write out a statement? --- Yes.

And you took about a week to do that, did you not? ---

Yes, Lord.

And then you gave that statement to the police and they came back and said they were not satisfied with it? --- Yes.

Because they told you what you had written out in that first statement was not good enough? --- Yes.

And then you wrote out a second statement after that which was different to the first statement you had written out? --- Yes, Lord. (2

And you spent about a month writing out that second statement? --- Yes.

And in that second statement you included false information in order to satisfy the police? --- Yes, I could not do otherwise, because I had realised that I am in danger.

And then in fact after your second statement had been written out, you were told that your statement was not in line with Inch's statement? --- Yes.

And so you agreed to change your statement because you were afraid that you would be assaulted if you did not do so? (30 --- Yes, Lord. }

Now you mentioned all this when you gave evidence at what you described as the SSRC trial? --- Yes.

BY THE COURT: I don't know what that refers to, I was not there?

MR. CHASKALSON: That was a trial which was held at Johannesburg in August of 1977? --- Yes.

BY THE COURT: You mean a terrorist trial, Mr. Chaskalson?

MR. CHASKALSON: Yes, before His Lordship Mr. Justice Steyn in Johannesburg in August of 1977. You mentioned all that in court in August of 1977, is that correct? --- Yes. (10)

And all that while you were in detention but you were not called to give evidence in this case which was going on before His Lordship Mr. Justice Davidson? --- Yes, I was not called.

In this case, I am dealing now with the question of the trial in front of Judge Steyn in which you gave evidence, and I want to go back to the time when you altered your statement again to bring it into line with Inch's statement. --- Yes, Lord.

Would it be correct that at that stage you had been in (20) detention for some months? --- Yes, I was, Lord.

And you had made several different statements? --- Yes.

And then after that you were left for about 130 days? --- Yes, Lord.

And then another statement was taken from you for the purpose of giving evidence at the SSRC trial before Judge Steyn? --- Yes.

It contained some information that was true and some information which was false? --- Yes.

And it was in fact different to the previous statements (30) you had made to the police? --- Yes.

You then /...

You then came to court and you gave evidence at that trial as a State witness? --- Yes.

And before going to court in that trial you were told by a Lieutenant Smit of the Security Police that unless you gave evidence in accordance with your statement you would be sentenced to jail for five years? --- Yes.

And so you endeavoured at that trial to give evidence in accordance with your statement? --- Yes.

Although that you knew that some of the evidence was false? --- Yes. (10)

And in cross-examination you conceded that some of the evidence that you had given was false? --- I did tell the court the same thing.

And you explained to the court what had happened to you and why you had given false evidence in certain respects? --- Yes, I did explain it.

So you did say that some of the evidence you had given implicating the accused was true? --- Yes.

Then you had - after mentioning that statement in open court you were taken back to solitary confinement? --- Yes. (20)

And since then you have been held in solitary confinement by the police for another seven months? --- Yes, Lord.

And you have now been produced to give evidence at this trial although you did not do so on the previous occasion? --- Yes, Lord.

Now you had complained about the assaults in open court when you gave evidence on the previous occasion? --- Yes.

Has anybody come to investigate that complaint with you during the seven months whilst you have been held in solitary confinement? --- Yes. (30)

Has that complaint been investigated? --- Yes.

I see, /...

I see, alright. Now you said that you have asked why you were being held? You asked the police why you were being held and nobody would tell you? — (Court intervenes).

BY THE COURT: Is this now at Oshoek?

MR. CHASKALSON: No, after you came back, after you had given evidence at the SSRC trial and when you were put back into solitary confinement? Is that correct?— That is correct.

And during that period after you had given evidence you asked why you were being held? — Yes, I did ask.

I then you told us when you gave evidence last week (10) that nobody would tell you why you were being held? — Yes, that is what I told the court.

You thought that if you had once given evidence in that case you would be released? — That is what they told us, that we are just waiting for this case until it is disposed of, and then we would be left free.

Was that the SSRC case? — Yes.

And you could not understand why after you had given your evidence in August you were not released? — Yes, I could not understand. (20)

And you asked and nobody would tell you? — They merely told me that there is still another case of the SSRC which they are investigating.

And that you were being kept in regard to that case? — Yes, Lord.

And then you were brought to this court to give evidence? — Yes.

Did you think that giving evidence in this case might help to secure your release from solitary confinement? — No, Lord, I did not think of that because I was merely brought here. (30)

X Now is it correct that you went to Swaziland twice in

in 1976? --- Yes, it is correct.

The first time was in October of 1976? --- Yes.

And the second time would have been in about November of 1976? --- Yes.

Those were the two occasions which you mentioned when you gave evidence last week? --- Yes.

You said that you were away - when you gave evidence last week you said that you had been away on the first occasion for two days only? --- Yes.

Is it not correct that you were in fact away for approximately two weeks on that occasion? --- No.

Do you know that at the trial, the SSRC trial, when you were giving evidence there, you told the court that you had been away for two weeks on that first occasion? --- No, that I mentioned on the second occasion.

16 You mentioned the second occasion also that you had been - let me tell you what you said about the first occasion and what you said about the second occasion. In regard to the first occasion at page 86 of the record of the SSRC trial the following is recorded: "Wanneer is jy weg na Swaziland (20 toe? --- Ek meen dit was die 7e Oktober." "Hoekom is jy na Swaziland? -- Ek het daar 'n besoek gaan aflê, om ook blyplek te kry want daar sou 'n festival daar in Desembermaand gewees het." "Wanneer het jy weer teruggekom? -- Ek dink dit was om en by die 20e Oktober." - And then on the second occasion (Court intervenes).

BY THE COURT: Can you remember giving that evidence? --- Yes, I do, Lord. I do remember giving that evidence. (28)

MR. CHASKALSON: Now that you are reminded do you accept that your evidence that you gave at the SSRC trial could be (30 correct, and that the evidence you gave last week may be wrong?

--- Pardon/...

--- Pardon, Lord?

Does he now accept that the evidence which he gave at the SSRC trial in regard to the period in Swaziland may be correct, and that the evidence which he gave last week may be wrong? --- The evidence I gave in this trial was wrong.

Was wrong. You see, one of the things that was - there was mention by Inch of a trip which lasted two days. Was that one of the respects in which your statement differed from Inch's statement, that as to whether it was two days or two weeks? - Or don't you remember that? --- The two days (10) was during the first occasion and Inch was present at that time.

Oh, I am putting to you that at the SSRC trial when you gave evidence about the first occasion you said it was two weeks? And you just said that that was correct? --- The two weeks is on the second occasion.

17 No, you gave evidence about the second occasion in November, and you said that that lasted from the 11th to the 18th of November, that was at page 133 of the record. That is pages 87 and 133 of that record. --- When I went to (20) Swaziland during the first occasion it was during the beginning of October.

Well, at the previous case you said that you went from the 7th to the 20th? --- (No reply).

And I thought you had agreed with me that when you gave that evidence at the SSRC trial it was correct? --- (Court intervenes).

BY THE COURT: I don't know when he was supposed to have said that, but here he said that that was wrong. What he said here was correct. (30)

MR. CHASKALSON: Oh, I thought he said first that what he had said/...

had said at the SSRC trial was correct, that it was two weeks, and then he changed that later and said what he said here was correct. Let me just put it to him, I don't want to confuse the witness, that is not my purpose. I am putting it to you that at the SSRC trial you had said that the first visit lasted from the 7th to the 20th of October and I am suggesting to you that you were in fact away on your first trip to Swaziland longer than two days? --- No, Lord.

And if you gave that evidence at the SSRC trial would you say that that evidence is incorrect? --- I don't remember(10) the dates that I gave, the dates are now being read over to me.

Yes, but I am reading from the official record of the trial, and I will read you the passage again:

"Wanneer is jy weg na Swaziland toe? --- Ek meen dit was die 7e Oktober.

Hoekom is jy na Swaziland? --- Ek het besoek daar gaan aflê om ook blyplek te kry, want daar sou 'n festival daar in Desembermaand gewees het.

Wanneer het jy weer teruggekom? --- Ek dink dit was om en(20) by na die 20e van Oktober". --- I agree with you.)

Now isn't the position this that after practically a year in solitary confinement and so many statements to the police, you just can't remember these details anymore? --- Yes, even when I was rendering my statement I could not just remember the exact dates.

And that you now realise that to have some sort of peace, you have got to say what the police want you to say, whether you are sure about it being correct, or not? --- You mean the time when I was giving my statement? (30

No, now while you are giving your evidence? --- No.

Now do /...

Now do you remember on the occasion when you collected accused no.12 at her house, that there was a party on in that street that night? --- No, I would not like to tell a lie, I don't remember any party.

You don't remember any party? Right. My Lord, those are the only matters which I - on which I have some instructions. I don't think I am permitted to re cross-examine the witness on other matters.

RE-EXAMINATION BY MR. DONEN: On how many occasions were you assaulted by the police? On how many different occasions? I(10) don't mean every blow, I mean every meeting at which you were assaulted? --- On three occasions.

And on those occasions what were the issues that you were dealing with? --- I will start from the time when I was arrested.

I just want briefly, I don't want a whole long story. I just want to know what were the basic things you were discussing over which there were disputes? --- During two occasions it was during the interrogation. And on the one occasion I was just asked only a few questions and I was immediately (20) assaulted.

Yes, but now what was the subject matter over which you and the police disagreed which caused your assaults? --- Because the police would not believe what I told them to be true, that they started the assaults.

Now did you discuss accused no.12 at those meetings? --- No, we had not yet reached to no.12.

At any of those meetings where you were assaulted? --- No, we had not yet touched no.12.

Now after those times when you were assaulted, did you (30) ever see those policemen again? --- Lord, I only saw the John Vorster/...

Vorster police. The Middelburg and the Oshoek police, I did not see them gain.

Now between the time that you testified at the SSRC trial and the time ... (Court intervenes).

BY THE COURT: Just a minute, these assaults that you spoke about, you said there was an enquiry about your allegations. Now approximately when did these assaults take place? 1976 or 1977 or 1975 or which? After your arrest, I think that was the 2nd of February, 1977. Was it immediately thereafter? --- February, 1977. (10)

That is all three the assaults you spoke about? --- Yes, during 1977.

February, 1977? --- The first assault took place during February, 1977.

And the second one? --- As well as during February, 1977.

And the third one? --- I think approximately the beginning of March, 1977.

MR. DONEN: While we are there, what injuries did you suffer from these assaults? --- Eyes and ears swollen.

Right, now between the time that you gave evidence in the (20) SSRC trial and the time that you were brought here to Pretoria to give evidence in this trial, did you see those policemen again who assaulted you? --- Yes, I saw the John Vorster police.

Now who asked you to give evidence in this case? --- I was fetched, it was during the morning, by the police.

Which police? --- John Vorster Square police.

Yes, and what did they do? --- They merely told me that they have come to fetch me, they did not tell me where to.

BY THE COURT: The people you saw at John Vorster after the SSRC trial, were they the same persons who had assaulted you (30) on a previous occasion? --- Yes, Lord, they are the same people who had/...

Collection Number: AD1901

**SOUTH AFRICAN INSTITUTE OF RACE RELATIONS, Security trials Court
Records 1958-1978**

PUBLISHER:

Publisher:- Historical Papers, University of the Witwatersrand

Location:- Johannesburg

©2012

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the Historical Papers website are protected by South African copyright law and may not be reproduced, distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.

People using these records relating to the archives of Historical Papers, The Library, University of the Witwatersrand, Johannesburg, are reminded that such records sometimes contain material which is uncorroborated, inaccurate, distorted or untrue. While these digital records are true facsimiles of the collection records and the information contained herein is obtained from sources believed to be accurate and reliable, Historical Papers, University of the Witwatersrand has not independently verified their content. Consequently, the University is not responsible for any errors or omissions and excludes any and all liability for any errors in or omissions from the information on the website or any related information on third party websites accessible from this website.

This document is part of a private collection deposited with Historical Papers at The University of the Witwatersrand.